

Examination of the Attitudes of University Students towards Leisure Time Activities: Bandırma Onyedi Eylul University Example*

Necla TEKTAŞ¹, Mehmet TEKTAŞ² & Serap İNCAZ³

Keywords

Leisure, attitude,
leisure time
evaluation,
university students,
ANOVA.

Abstract

The aim of this study is to examine and discuss the relationship between the leisure time activities of university students in Bandırma Onyedi Eylül University Faculty of Economics and Administrative Sciences with the help of the "Leisure Attitude Scale" according to various variables. In the study, some basic concepts were first defined, especially youth and leisure time concepts and what they did most in their free time. In the following section, before analyzing, the demographic variables and their characteristics will be evaluated regarding the surveyed students. In the last section; An analysis of the research conducted to examine the Attitudes of University Students towards Leisure Activities will be passed. For this purpose, the data evaluated in the study were made by the questionnaire at the Bandırma Onyedi Eylül University in the fall semester of the 2016-2017 academic year. In the first part, there is the question of leisure time attitude scale, in the second part questions involving the personal information of the students. In the study, when factor analysis was applied to the leisure attitude scale, affective, cognitive and behavioral dimensions emerged. According to these dimensions, statistical analysis was made on gender, type of learning, success status, income of the family, expenses of the student and the place variables experienced before coming to the university. Statistical analysis of the data was done with SPSS 17 package program. In the evaluation of the data, frequency analysis, factor analysis, independent t-test and one way variance (ANOVA) analysis were performed. As a result, there was a difference between success status, gender and learning style variables, but not with other variables.

* Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi ev sahipliğinde RESSCONGRESS tarafından düzenlenen I. Uluslararası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş halidir.

¹ Yrd.Doç. Dr., Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonometri Bölümü, Yöneylem Anabilim Dalı, ntektas@bandirma.edu.tr

² Corresponding Author. Doç. Dr., Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonometri Bölümü, mtektas@bandirma.edu.tr

³ Prof.Dr, Nişantaşı Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, serap.incaz@nisantasi.edu.tr

Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Örneği*

Anahtar Kelimeler

Boş zaman, tutum, boş zaman değerlendirme, üniversite öğrencileri, ANOVA.

Özet

Bu çalışmanın amacı, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerini "Boş Zaman Tutum Ölçeği" yardımıyla çeşitli değişkenlere göre ele alarak aralarındaki ilişkinin incelenmesi ve tartışılmasıdır. Çalışmada ilk önce bazı temel kavramların tanımı yapılmış, özellikle gençlik ve boş zaman kavramları ile boş zamanlarında en çok neler yaptıkları açıklanmıştır. Bunu izleyen bölümde analize geçilmeden önce; anket yapılan öğrencilerle ilgili olarak elde edilen demografik değişkenler ve bunların özellikleri değerlendirilecektir. Son bölümde; Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi için yapılan araştırma ile ilgili analize geçilecektir. Bu amaçla, çalışmada değerlendirilen veriler anket yoluyla Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi'nde 2016-2017 öğrenim yılı güz döneminde yapılmıştır. Uygulanan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde boş zaman tutum ölçeği, ikinci bölümde öğrencilerin kişisel bilgilerini içeren sorular yer almaktadır. Araştırmada, boş zaman tutum ölçeğine faktör analizi uygulandığında duyuşsal, bilişsel ve davranışsal boyutlar ortaya çıkmıştır. Bu boyutlara bağlı olarak cinsiyet, öğrenim şekli, başarı durumu, ailenin geliri, öğrencinin giderlerinin karşılanması ve üniversiteye gelmeden önce yaşanan yer değişkenlerine göre istatistik analiz yapılmıştır. Bu istatistik analiz, SPSS 17 paket programı yardımıyla yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde, frekans analizi, faktör analizi, bağımsız t-testi ve tek yönlü varyans (ANOVA) analizi yapılmıştır. Bunun sonucunda başarı durumu, cinsiyet ve öğrenim şekli değişkenleri ile farklılık görülürken diğer değişkenlere göre farklılık bulunmamıştır.

1. Giriş

Günümüzde bireylerin yaşamı yüksek yoğunlukla geçmesi nedeniyle, bu yoğunluk içinde de bireylerin kendilerini mutlu edecek boş zamanlarını değerlendirmeye yeterince zaman ayırmamaktadırlar. Yaşam içinde pekçok insan boş zaman yaratsa bile bu boş zamanları değerlendirmekte çok verimli davranmamaktadırlar. Bu tür başarısızlıklar da özellikle ruhsal sorunlara ve arkasından toplumsal huzursuzluklara ve mutsuzluklara neden olabilmektedir.

Bugün, insanların kültürel ve sosyo-ekonomik düzeylerindeki olumlu gelişmeler zamanlarını faydalı olan etkinlikler ile değerlendirmeye yöneltmiş, özellikle harcanabilir gelirdeki artış, çalışma sürelerinin kısalması ve rekreasyonel etkinlik alanları ve çeşitlerindeki gelişmeler sonucu bireyler boş zamanlarını daha verimli değerlendirme arayışına yönelmişlerdir (Öztürk, 2017).

Boş zaman faaliyetleri, üniversite gençliğinin özellikle p arkadaşlarıyla ilişki kurmada kolaylık yaşamasına destek olmaktadır. Boş zaman faaliyetleri gerçekleştirme çabaları, gün geçtikçe üniversite öğrencilerinin sosyal ortamlarda kabullerini ve birey olarak kişisel gelişimlerini geliştirmelerine de yardımcı olacaktır.

Boş zamana ilişkin motivasyon ise, kendine özgü bir yapıda ortaya çıkar veya kişinin kendisi tarafından belirlenir (Munusturlar, 2016).

2. Boş Zamana İlişkin Kavramsal Çerçeve

2.1. Zaman Kavramı

Zaman; Yerine konması, geri döndürülmesi, yenilenmesi, depolanması, satın alınması mümkün olmayan bir kaynaktır. Atılan ok, ağızdan çıkan söz ile birlikte geriye dönmesi mümkün olmayan üç şeyden biri zamandır (neu.edu.tr).

Zaman: Gece ile gündüzün, haftaların, ayların, mevsimlerin ve yılların oluşumunu sağlayan soyut kavramı zaman(çağ) olarak tanımlayabiliriz (Çağatay, 2017).

2.2. Zaman Tuzakları

Zaman yönetiminde üzerinde önemle durulan konulardan birisi "zaman tuzakları" ya da "zaman yokedicileri"dir. Zaman tuzakları, zamani kullanma açısından karşılaşılan engeller ya da kesintilerin varlığıdır. Bunlar, sosyal ilişkiler, kişisel ve kültürel özelliklerden kaynaklanabilir (Güçlü, 2001).

2.3. Boş Zaman

İlkel kültürlerde; gıda, güvenlik ve temel ihtiyaçların karşılanması için yapılan avcılık gibi faaliyetlerden sonra kutlama şeklin de ortaya çıkan boş zaman soyluluk ve yüksek sınıf imtiyazlarıyla nitelendirilmiştir. Boş zamanın siyasi kültürle ilişkilendirilmesi ve tarımın gelişmesiyle yöneten sınıfla toplumun geri kalanı arasındaki boşluğu artması olmuştur. Çalışma rolleriyle birbirinden açıkça ayrılan eski gelişmiş toplumlar kültürlerde elit sınıflar oluşturularak boş zaman yüksek kültür, sosyal kalkınma ve siyasi statü ile ilişkilendirilmiştir (Kurar, 2014).

Boş zaman genelde iş/çalışmayla ilintili görülmüştür. İşten artan, geriye kalan, bağlayıcılık ve zorunluluktan uzak bir zaman olarak tanımlanmıştır. Bu zaman dilimi, kişinin özgür iradesiyle, kendi istenciyle kullanacağı, tasarrufta bulunacağı bir zaman dilimidir (Aytaç, 2002). Boş zaman genelde iş/çalışmayla ilintili görülmüştür. İşten artan, geriye kalan, bağlayıcılık ve zorunluluktan uzak bir zaman olarak tanımlanmıştır. Bu zaman dilimi, kişinin özgür iradesiyle, kendi istenciyle kullanacağı, tasarrufta bulunacağı bir zaman dilimidir (Aytaç, 2002).

Boş zaman davranışını, Ajzen (1985) planlanan davranış kuramına göre kişinin davranışsal, normlaştırılmış ve kontrol inançları aracılığıyla önceden tahmin edilebilen bir kavram olarak tanımlarken, Snepenger ve Crompton (1985) aşamalılık içeren bir süreç, Losier, Bourque ve Vallerand (1993) ise boş zaman fırsat ve kısıtlarının şekillendirdiği güdüleyicilere bağlı gerçekleşen bir eylem olarak tanımlamıştır (Munusturlar, 2017).

2.4. Boş Zaman Etkinlikleri

Boş zaman etkinlikleri çocuklarda, oyun oynama ve kitap okuma olarak gerçekleşirken; gençlerde dergi, kitap okuma, spor yapma, tiyatroya, sinemaya, konsere gitme, güncel etkinliklere katılma gibi faaliyetler olarak gerçekleşmektedir. Emeklilerin boş zaman faaliyetleri ise ziyaret, seyahat, balık tutma, bahçe işleri, el işleri, okuma ve televizyon izleme gibi faaliyetlerden oluşmaktadır (Tezcan, 1994 den . Binbaşoğlu, Tuna, 2014).

Beard & Ragheb (1980)'e göre boş zamana katılım sonucunda bireyler, fizyolojik, psikolojik, estetik, sosyal, eğitim ve rahatlamaya yönelik faydalar sağlamaktadır (Altınkök, 2016).

2.5. Tutum ve Boş Zaman

Tutumlar, bireyi eyleme yönlendiren bir niteliğe sahiptir. Yeterli deneyimlerin sonunda ve uzun zaman aralığı içinde tutumlar davranışlara rehberlik edebilecek olan genelleşmiş değerler haline gelirler. Bir başka deyişle tutumlar zaman içinde birikirler, etkileşirler, birbirlerine bağlanarak ve birbirlerini değiştirerek daha genel yapılar oluştururlar (Akyüz, Türkmen, 2016).

Boş zaman tutumu, boş zamana ve boş zaman aktivitelerine yönelik düşünceleri, duyguları ve davranışları tecrübe, duygu, anı ve bilgilerden derlenerek oluşan olumlu ve olumsuz oluşan tepkilerdir (Teaff J et al, 1975 den Akgül, Gürbüz: 2011). Gözle görülemeyen bir kavram olan tutum, gözle görülebilen bazı davranışlara yol açtığından, bu davranışların gözlenmesi sonucu, bireylerin boş zaman tutumlarının nasıl olduğu anlaşılabilir (Akgül, Gürbüz: 2011).

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın Amacı

Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin "Boş Zaman Tutum Ölçeği" aracılığıyla boş zaman faaliyetlerini çeşitli değişkenler yönünden ele alarak, aralarındaki ilişkinin incelenmesi ve tartışılmasıdır.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni,2016-2017eğitim öğretim yılı bahar döneminde Bandırma On Yedi Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesinden kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenen 428 öğrenciden oluşturulmuştur.

3.3. Araştırmanın Modeli

Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin boş zamana yönelik olan tutumlarını inceleyen bu çalışmada betimsel ve taramaya yönelik bir araştırma modeli uygulanmıştır.

Betimlemeli çalışmalar genelde verilen bir durumu aydınlatmak, standartlar doğrultusunda değerlendirmeler yapmak ve olaylar arasında olası ilişkileri ortaya çıkarmak için yürütülür. Bu tür araştırmalarda asıl amaç incelenen durumu etrafıca tanımlamak ve açıklamaktır ("Araştırma ve..."). Tarama araştırması betimleyici bir araştırma yöntemidir. Bir konuya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre daha büyük örneklem üzerinde yapılan araştırmalara tarama araştırmaları denir ("Şen").

3.4. Veri Toplama Aracı

Veriler yüz yüze uygulanan ve gönüllülük esasına dayalı olarak anket yöntemi ile toplanmıştır. 450 adet anket öğrenciye rasgele seçilen derslerde, derse başlamadan

ve derse gelen öğrencilere uygulanmıştır. Bazı anketlerin eksik veri içermesi nedeniyle değerlendirme 428 adet anket değerlendirmeye alınmıştır. Anketler SPSS 17 paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Veri toplama aracı olarak oluşturulan anket iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde öğrencilerin boş zaman faaliyetleri ile ilgili kişisel ve genel bilgilerini belirlemek amacıyla; cinsiyet, yaş, bölüm, öğrenim şekli, ailenin gelir durumu, üniversiteye başlamadan önce hayatlarının büyük bir bölümünü nerede geçirdiği, Bandırma’da nerede barındığı, masraflarını nereden karşıladığı, akademik ortalama, boş zamanları değerlendirmenin akademik başarıya etkisi, günlük boş zaman süresi, üniversitenin sunduğu boş zaman değerlendirme imkanlarının yeterliliği, boş zamanların nasıl değerlendirildiği, boş zamanlarını kimlerle geçirdiği soruları yer almaktadır. İkinci bölümünde ise öğrencilerin “Boş Zaman Tutum Ölçeği” yer almaktadır.

Ragheb ve Beard (1982) tarafından geliştirilen “Leisure Attitude Scale:LAS”, “Boş Zaman Tutum Ölçeği”nin Türkçe uyarlaması Akgül ve Gürbüz tarafından yapılmıştır. Boş Zaman Tutum Ölçeği (1) bilişsel (2) duyuşsal ve (3) davranışsal olmak üzere eşit dağılımlı (12’şer maddelik) 3 alt boyuttan ve toplam 36 maddeden oluşmaktadır. 5’li Likert tipi olan ölçekte ifadeler; (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Az Katılıyorum, (3) Katılıyorum, (4) Çok Katılıyorum, (5) Kesinlikle Katılıyorum şeklindedir. Ölçekten en az 36 puan, en fazla ise 180 puan alınabilmektedir. Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenirlik durumları için kullanılan Cronbach Alpha güvenirlik ölçütü kullanılmıştır.

- $\leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir,
- $0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçeğin güvenirliği düşük,
- $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek güvenilir,
- $0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede

güvenilir bir ölçektir. (Alpar, 2010)

Tablo 1. Boş Zaman Tutum Ölçeği Güvenirlik Katsayıları

Boyutlar	Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı
Duyuşsal boyut	0,851
Bilişsel boyut	0,880
Davranışsal boyut	0,887
Toplam ölçek	0,936

Yukarıda Tablo 1’de görüldüğü gibi kullanılan anket ve alt **boyutlar yüksek derecede güvenilir** bulunmuştur. Bir ölçme aracının ya da ölçeğin geçerliliği, ölçmek istediği değişkeni ne derece ölçtüğüne ilişkindir. Geçerlilik testinin, güvenirlik testinde olduğu gibi dayandığı bir sayı yoktur. Bu nedenle, geçerlilik testi daha çok kuramsal analizlerle yapılmaktadır. Bu kuramsal analizlerden biri kavramsal geçerlilik (yapı/model geçerliliği) testi olarak adlandırılmakta ve bir değişkeni ölçmek üzere geliştirilen soruların, o değişkeni ölçüp ölçmediğinin ya da o değişkenle ne derece ilişkili olduklarının kuramsal analizini öngörmektedir. Bir ölçeğin yapı geçerliliğinin sınanmasında en sık kullanılan yöntemlerden biri faktör analizidir. Boş zaman tutum ölçeğindeki 36 maddenin herbiri kendi aralarında ve

ölçek toplam puanları ile tutarlı bir sonuç ortaya koyması nedeniyle tüm maddelere faktör analizi yapılmıştır.

Verilerin faktör analizine uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin(KMO) ve Barlett Sphericity testi ile analiz incelenmiştir. KMO katsayısı, verilerin ve örneklem büyüklüğünün seçilen analize uygun ve yeterli olduğunu belirlemede kullanılan istatistiksel bir yöntemdir. KMO katsayısı 1'e yaklaştıkça verilerin analize uygun olduğu, 1 olmasında ise mükemmel bir uyum olduğu anlamına gelir. Yapılan analiz sonucunda KMO değeri 0,895 olarak bulunmuştur. Parametrik yöntemi kullanabilmek için, ölçülen özelliğin evrende normal dağılım göstermesi gerekir. Barlett Sphericity testi verilerin çok değişkenli normal dağılımdan gelip gelmediğini kontrol etmek için kullanılabilecek istatistiksel bir tekniktir. Bu test sonucunda elde edilen test istatistiğinin anlamlı çıkması verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğinin göstergesidir. Araştırmamızda Barlett testi ($p < 0,001$) olarak bulunmuş ve faktör analizinin değişkenler için uygun olduğu görülmüştür.

İstatistik çalışmalarda en yaygın kullanılan dağılım normal dağılımdır. Veri grubunun normallik testleri Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro Wilks testlerine bakılarak anlaşılmaktadır. Frekans sayısı 29'dan az olduğunda Shapiro Wilks, fazla olduğunda ise Kolmogorov-Smirnov testi kullanılabilir (Kalaycı, 2010: 10). Değerlendirmeye alınan anket sayısı 428 olduğundan Kolmogorov-Smirnov testi sonucu incelenmiş olup ($p>0,05$ olduğundan) normal dağılıma uygun bulunmuştur.

4. Bulgular

Bu bölümde öğrencilerin demografik özellikleri ile tanımlayıcı istatistikler hesaplanmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin Öğrenim Şekline Göre Dağılımı

Öğretim Şekli	N	%
Normal Öğretim	251	58,6
İkinci Öğretim	177	41,4
Toplam	428	100

Tablo 2'ye göre; Öğrenim Şekline Göre Dağılımda, oranlar %58,6 birinci öğretim, % 41,4 ile ikinci öğretim öğrencilerine aittir.

Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyete ve Öğrenim Şekline Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Kadın	253	59,1
Erkek	175	40,9
Toplam	428	100

Tablo 3'e göre; ankete 428 öğrenci katılmış, bu öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı kadın cinsiyeti lehine % 59,1 kadın, % 40,9 si erkek öğrenci olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş	N	%
16 – 18	86	20,1
19 – 21	233	54,4
22 – 24	102	23,8
25 ve üstü	7	1,6
Toplam	428	100

Tablo 4'e göre; ankete katılan 428 öğrencinin % 20,1 16-18 yaş, % 54,4'ü 19-21 yaş, %23,8'i de 22-24 yaş ve % 1,6'sı 25 yaş ve üstü aralığındadır.

Tablo 5. Öğrencilerin Masraflarını Karşıladiğı Kaynaklar

Masraf	N	%
Tümüyle ailemden	112	26,2
Aile, burs/kredi	276	64,5
Aile ve kendi kazancım	23	5,4
Kendi kazancım	17	3,9
Toplam	428	100

Öğrencilerin büyük çoğunluğu masraflarını aileden ve burs yada kredi ile karşılamaktadırlar.

Tablo 6. Öğrencilerin Üniversiteye Gelmeden Önce Yaşadıkları Yer

Yer	N	%
Köy	42	9,8
Belde	24	5,6
İlçe	114	26,6
İl	88	20,6
Büyükşehir	160	37,4
Toplam	428	100

Tablo 6 incelendiğinde; ankete katılan öğrencilerin Bandırma'ya gelmeden önce yaşadıkları yerin % 37,4 lik bir oranla büyük şehirde olduğu, belde ve köyde geçirilen sürelerin oldukça düşük olduğu görülmektedir. Sıralamada ilçe ve illerdeki oranlar da 2. ve 3. sırada yer almaktadır.

Tablo 7. Öğrencilerin Aile Gelirleri

Ailenin Geliri	N	%
1.300 TL'den Az	54	12,6
1.301-2.000 TL	149	34,8
2.001-3.000 TL	108	25,2
3.001-5.000 TL	82	19,2
5.000 TL Ve Üstü	35	8,2
Toplam	428	100

Tablo 7 incelendiğinde; ankete katılan öğrencilerin aile gelirleri içinde en düşük orana 5.000 TL ve üstü grup sahip olmaktadır. En yüksek oranda % 34,8 lik bir oranla 1.301-2.000 TL arasındaki grup yer almaktadır.

Tablo 8.Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Yönelik t-Testi Tablosu

Cinsiyet	Gruplar	N	Ortalama	t	p
Duyuşsal	Kadın	253	50,075	2,284	0,023
	Erkek	175	48,474		
Bilişsel	Kadın	253	48,090	1,526	0,128
	Erkek	175	46,828		
Davranışsal	Kadın	253	42,142	1,724	0,085
	Erkek	175	40,360		
Toplam	Kadın	253	140,312	2,066	0,039
	Erkek	175	135,662		

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine yönelik yapılan bağımsız t-t testi sonucunda, duyuşsal, davranışsal alanda ve tüm ölçek için yapılan değerlendirmede erkek öğrenciler ile kadın öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür ($p<0,05$). Bilişsel alanda erkek ve kadın öğrenciler arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Tablo 9.Öğrencilerin Boş Zamanı Değerlendirmede Üniversiteye Başlamadan Daha Önce Yaşadıkları Yer Değişkenini Değerlendirmeye Yönelik ANOVA Testi Tablosu

Üniversiteye Başlamadan Önce Yaşanılan Yer	N	Ortalama	Standart Sapma	F	P
Duyuşsal	Köy	42	47,810	0,999	0,408
	Belde	24	50,792		
	İlçe	114	50,035		
	İl	88	49,136		
	Büyükşehir	160	49,356		
	Toplam	428	49,421		
Bilişsel	Köy	42	45,048	1,287	0,274
	Belde	24	49,167		
	İlçe	114	47,991		
	İl	88	47,341		
	Büyükşehir	160	47,831		
	Toplam	428	47,575		
Davranışsal	Köy	42	36,881	3,075	0,016
	Belde	24	45,542		
	İlçe	114	41,807		
	İl	88	41,011		
	Büyükşehir	160	41,931		
	Toplam	428	41,416		
Toplam	Köy	42	129,738	2,276	0,06
	Belde	24	145,500		
	İlçe	114	139,833		
	İl	88	137,489		
	Büyükşehir	160	139,119		
	Toplam	428	138,411		

Öğrencilerin Bandırma'ya gelmeden önce yaşadıkları yer ile ölçek puanların ortalamaları tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılmış, test sonunda,duyuşsal ve bilişsel alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark görülmemiştir. Diğer davranışsal alt boyut ve tüm ölçek değerlendirilmesinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık gözlenmiştir ($p<0,05$). Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın, köyden gelen öğrenciler ile diğer gruplar arasında

olduğu görülmüştür. Davranışsal alt boyutta köyden gelen öğrencilerin ortalaması 36,881 toplam ölçek boyutunda 129,738 olarak bulunmuştur.

Tablo 10. Öğrencilerin Boş Zamanı Değerlendirmenin Akademik Başarıya Etkisini Değerlendirmeye Yönelik ANOVA Testi Tablosu

Akademik Başarıya Etki		N	Ortalama	Standart Sapma	F	P
Duyuşsal	Başarıyı artırır	367	50,398	6,178	28,588	0,001
	Başarıyı düşürür	12	40,500	12,831		
	Hiçbir etkisi yoktur	49	44,286	8,573		
	Toplam	428	49,421	7,162		
Bilişsel	Başarıyı artırır	367	48,725	7,365	28,174	0,001
	Başarıyı düşürür	12	37,583	12,362		
	Hiçbir etkisi yoktur	49	41,408	10,424		
	Toplam	428	47,575	8,423		
Davranışsal	Başarıyı artırır	367	42,888	9,581	28,655	0,001
	Başarıyı düşürür	12	30,250	9,928		
	Hiçbir etkisi yoktur	49	33,122	12,340		
	Toplam	428	41,416	10,564		
Toplam	Başarıyı artırır	367	142,011	19,841	38,290	0,001
	Başarıyı düşürür	12	108,333	31,839		
	Hiçbir etkisi yoktur	49	118,816	27,319		
	Toplam	428	138,411	22,979		

Öğrencilerin boş zamanı değerlendirmenin akademik başarıya etkisini değerlendirmeye yönelik yapılan ANOVA testi sonucunda duyuşsal, bilişsel, davranışsal alt boyutlarında ve tüm ölçek boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark görülmüştür($p<0,05$). Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, anlamlı farkın, başarıyı artırır maddesi ile başarıyı düşürür ve hiçbir etkisi yoktur maddelerinden istatistiksel olarak farklı olduğu görülmüştür. Tüm alt boyutlarda ve toplam ölçek bazında başarıyı artırır maddesinin ortalamasının diğerlerinden yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 11.Öğrencilerin Boş Zamanı Değerlendirmede Günlük Boş Zaman Süresinin Yeterliliği Değerlendirmeye Yönelik ANOVA Testi Tablosu

Günlük Boş Zaman Süresinin Yeterliliği		N	Ortalama	Standart Sapma	F	P
Duyuşsal	Hiç yok	15	42,067	10,361	4,259	0,001
	1 saatten az	5	51,000	2,345		
	1-2 saat	57	49,421	6,030		
	3-4 saat	163	50,399	6,420		
	5-6 saat	120	49,525	7,840		
	7 saat ve daha fazla	68	48,397	7,018		
	Toplam	428	49,421	7,162		
Bilişsel	Hiç yok	15	38,133	13,217	4,719	0,001
	1 saatten az	5	48,400	3,647		
	1-2 saat	57	47,193	6,688		
	3-4 saat	163	48,804	7,383		
	5-6 saat	120	47,383	9,084		
	7 saat ve daha fazla	68	47,309	8,672		
	Toplam	428	47,575	8,423		
Davranışsal	Hiç yok	15	32,133	15,560	2,951	0,012
	1 saatten az	5	46,800	3,564		
	1-2 saat	57	41,772	10,000		
	3-4 saat	163	42,307	9,510		
	5-6 saat	120	41,383	10,861		
	7 saat ve daha fazla	68	40,691	11,139		
	Toplam	428	41,416	10,564		
Toplam	Hiç yok	15	112,333	36,390	4,889	0,001
	1 saatten az	5	146,200	4,970		
	1-2 saat	57	138,386	19,489		
	3-4 saat	163	141,509	20,022		
	5-6 saat	120	138,292	24,580		
	7 saat ve daha fazla	68	136,397	23,303		
	Toplam	428	138,411	22,979		

Öğrencilerin boş zamanı değerlendirmede günlük boş zaman süresinin yeterliliğinin ANOVA testi ile yeterliliğinin değerlendirilmesi sonucunda duyuşsal, bilişsel, davranışsal alt boyutlarında ve tüm ölçek boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark görülmüştür($p<0,05$). Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda, duyuşsal alt boyutta hiç yok ve 7 saat ve daha fazla maddelerinden kaynaklandığı görülmüştür. Bilişsel ve davranışsal alt boyutlarında, toplam ölçek değerlendirilmesinde hiç yok maddesinde istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür.

5. Sonuç ve Değerlendirme

Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerini "Boş Zaman Tutum Ölçeği" yardımıyla çeşitli değişkenlere göre ele alarak aralarındaki ilişkinin incelenmesi ile elde edilen sonuçlar aşağıda sıralanmıştır.

- Öğrencilerin zamanlarını **dinlenerek** değerlendirdikleri görülmektedir.
- Öğrencilerin boş zaman etkinliklerinin yararlarına dair bir farkındalığa sahip olmalarına rağmen, boş zaman kullanımı konusunda **yeterli bir bilince sahip olmadıkları** ortaya çıkmıştır.
- Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun boş zamanlarını pasif bir şekilde geçirmeyi tercih etmesinden kaynaklanmaktadır,
- Öğrenciler **günlük** sahip oldukları boş zaman süresinin **yeterli** olduğunu belirtmiştir.
- Üniversite öğrencilerinin üniversitenin onlara sunduğu boş zaman değerlendirme imkanlarına yönelik düşünceleri ele alındığında, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu **üniversite imkanlarının yetersiz** olduğunu belirtmiştir, Bu durum üniversite öğrencilerinin boş zaman faaliyetlerine yönelik tutumlarını **olumsuz yönde** etkilemektedir.
- Gençlerin boş zamanlarını değerlendirecek yerlerin olmaması onların ruhsal ve bedensel gelişmelerini olumsuz yönde etkileyebilecek ortamlara kaymasına yol açabilir, Kötü ortamda bulunmaları veya yanlış arkadaşlıklar kurmaları sonucunda uyuşturucu ve diğer zararlı maddeleri kullanan, şiddete eğilim duyan, çocuk ve gençlerin sayısı verilere göre her yıl artmaktadır.
- Üniversite gençliği üzerine yapılmış bazı araştırmalarda, gençliğin büyük bir çoğunluğunun boş zamanlarını nasıl geçireceklerini bilemedikleri ya da pasif etkinliklerle geçirdikleri, ancak imkân olması halinde de birçok aktif etkinliklere katılmaya istekli oldukları ortaya çıkmıştır.
- Bizim çalışmamızda da bu sonuç elde edilmiştir.
- Boş zamanlarda kantinde arkadaşlarıyla sohbet etme, müzikle uğraşma, bir arkadaşla gezme, kafeye gitme, gibi faaliyetlerin öğrencilere fazla cazip gelmediği de saptamıştır.
- Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını daha etkili ve daha verimli bir şekilde değerlendirebilmeleri için rekreasyonel alanlar arttırılabilir.
- Üniversite yönetimi öğrenciler için okulun boş zaman faaliyetlerine yönelik imkanlarını arttırabilir(kurslar, kulüpler...).
- Üniversite içerisinde rekreatif faaliyetler arttırılabilir.
- Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını en verimli şekilde değerlendirmeye yönelik rehberlik birimleri açılabilir.

Kaynakça

- AJZEN, I. (1985). From intentions to action: A theory of planned behaviour. In Action-control: From cognition to behaviour, (Eds. J. Kuhl & J. Beckmann), 11-39, Heidelberg: Springer.
- AKYÜZ, H, (2015), Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği, International Journal of Science Culture and Sport, Volume:4 Issue:5,
- AKGÜL B., M., GÜRBÜZ, B., (2011). Boş Zaman Tutum Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Ocak 2011, XVI(1), 37-43.
- AKYÜZ, H., TÜRKMEN, M., (2016). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği, International Journal of Science Culture and Sport August 2016 : 4 (Special Issue 1) ISSN : 2148-1148 Doi : 10.14486/IntJSCS562.
- ALPAR, R, (2010), Spor, Sağlık ve Eğitim Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik ve Geçerlik-Güvenirlik, Birinci Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- ALTINKÖK M., YURCU.G. (2016). Turizm Fakültesi ve Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinin Optimist ve Pessimist Özelliklerin Boş Zaman Tatminlerine Olan Etkisinin İncelenmesi, IIIrd International Eurasian Educational Research Congress.
- <https://neu.edu.tr/wp-content/uploads/2015/11/Zaman-y%C3%B6netimi.pptx> , Erişim tarihi: 01.11.2017
- Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş. Erişim adresi: <https://arastirmaveprojecalismalari.wordpress.com/2010/04/03/betimsel-arastirmalar/>
- AYTAÇ, Ö. (2002). Boş Zaman Üzerine Kuramsal Yaklaşımlar, Theoretical approaches on leisure Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Fırat University Journal of Social Science Cilt: 12, Sayı: 1, Sayfa: 231-260, Elazığ-2002.
- Beard, J. G., Ragheb, M. G. (1983). Measuring Leisure Motivation. Journal of Leisure Research, 15.
- BİNBAŞIOĞLU, H., TUNA, H., (2014). Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarına Yönelik Tutumları: Doğu Anadolu Bölgesindeki MYO Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma, Akademik Yaklaşımlar Dergisi Journal Of Academic Approaches Kış 2014 Cilt: 5 Sayı:2 Winter 2014 Volume: 5 Issue:2.
- ÇAGATAY, N., Eski Çağlardan Bu Yana Zaman Ölçümü Ve Takvim, Erişim tarihi: 20.10.2017. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/37/733/9344.pdf>.
- GÜÇLÜ, N., (2001). Zaman Yönetimi, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, sayı: 25.

- KURAR, İ., BALTACI F., (2014). Halkın Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları: Alanya Örneği, International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS) August 2014.
- LOSIER, G. F., Bourque, P. E., & Vallerand, R. J. (1993). A motivational model of leisure participation in the elderly. *Journal of Psychology*, 127, 153-170.
- MUNUSTURLAR S., Kurnaz B., Yavuz, G., Özlem Özcan, Ö.Ö., Karaş, B.(2017). Boş Zaman Davranışını Açıklamaya Işık Tutan Kuramsal Yaklaşımlar, *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-19.
- MUNUSTURLAR,S., (2016) Munusturlar, M., A., Özçakır, S., Analysis of Individuals' Leisure Time Motivation and Leisure Time Attitudes: Bolu and Düzce Cities Sample, *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 2016, 7(3), 76-90, ISSN: 1309-0356.
- ÖZTÜRK, Y., TECİMEN, M., (2017) Halkın Boş Zaman Değerlendirme Alışkanlıkları: Çankırı Örneği Leisure Time Habits of Residents: A Case Case of Çankırı, *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 2017, Cilt.1, Sayı.2, ss. 1-14
- ŞEN, S., Erişim adresi: <https://sedatsen.files.wordpress.com/2015/02/bilim4.pdf>.
- SNEPENGGER, D. J. & Crompton, J. L. (1985). A review of leisure participation models based on the level of discourse taxonomy, *Leisure Sciences*, Vol. 7, (4), 443-465.
- TEAFF, J. et al (1975). An Elderly Leisure Attitude Schedule. 28th Annual Meeting of the Gerontological Society. Oct-26-30. Louisville, Kentucky
- TEZCAN, M., (1994), Boş Zamanların Değerlendirilmesi Sosyolojisi, Atilla Kitabevi, Ankara.

© Copyright of Journal of Current Researches on Social Science is the property of Strategic Research Academy and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.